

Macodes petola (Blume) Lindl. (Syn. Neottia petola Blume)

HELMIKUU 2004

Teksti ja kuvat © Visa Lipponen

Macodes petola kuuluu niihin harvoihin orkideoihin, joita kasvatetaan yksinomaan niiden kauniiden kirjavien lehtien takia. Tavallisesti verkkosuoniset hopeankirjavat lehdet voivat olla kooltaan hieman yli kuusisenttisiä. Lajin kasvutapa on ryömivä, ja kunkin maavarren päähän kehittyy lehtiruusuke. Maavarret haarovat runsaasti, ja hyvinvoiva kasvi muodostaa muutamassa vuodessa komean kasvuston.

Kotiseutu

Jaava, Sumatra, Malaija ja Filippiinit. Laji kasvaa luonnossa maassa kosteiden sademetsien aluskasvina, usein hyvin synkissä paikoissa, jonne aurinko harvemmin paistaa.

Kukinta-aika

Macodes petola kukkii tavallisesti alkusyksystä. Maavarren päästä lehtiruusukkeen keskeltä kasvava kukinto voi olla yli 20 cm korkea ja kukkia voi olla jopa 40, tavallisesti kuitenkin parisenkymmentä. Kukat ovat pieniä, halkaisijaltaan vain noin sentin. Liian kuivassa huoneilmassa nuput kuivuvat helposti, vaikka kasvi muuten menestyisikin.

Hoito-ohjeet

Laji viihtyy valoisalla itä-, länsi- tai pohjoisikkunalla, ja suoralta auringolta se pitää suojata etenkin keväällä ja kesällä. Parhaiten kasvi viihtyy kasvihuoneessa tai kasvikaapissa, mutta se sopeutuu myös ikkunalautakasviksi. Lajilla ei ole varsinaista lepoaikaa, vaan se kasvaa vuoden ympäri. Kasvualustan pitää olla jatkuvasti kostea, eikä se saisi koskaan päästä rutikuivaksi, etenkin kesällä. Kasvualusta ei kuitenkaan saa olla jatkuvasti likomärkä, koska silloin se vettyy ja muuttuu kasvin juurille liian tiiviiksi. Sopiva kastelu-aika on silloin, kun kasvualustan pinta on kuivahtanut edellisen kastelun jäljiltä. Liikakastelun välttämiseksi ruukun pohjalla pitää olla kunnollinen salaojitus, jotta liika vesi pääsee helposti ruukusta ulos. Kasvia ei juurikaan tarvitse lannoittaa, kerran kuussa läpi vuoden annettu mieto lannoitus riittää sille hyvin. Normaali huoneenlämpö sopii hyvin, mutta ihanteellisinta olisi, jos yölämpö laskisi 16-18°C tienoille. Lehtiruusukkeiden alimmat lehdet kuihtuvat sitä myöten, kun verso kasvaa pituutta. Lehtien ruskettuminen on siis aivan normaalia. Ne poistetaan kasvista varovasti mieluiten leikkaamalla, sillä hauraat maavarret voivat katketa, jos lehtiä yrittää poistaa sormin repäisemällä.

Sopiva kasvialusta

Macodes petola viihtyy parhaiten kosteutta pidättävässä alustassa, jollaisen voi tehdä esimerkiksi pienirakeisesta männyn kaarnasta ja turpeen seoksesta, jonne lisätään joukkoon paljon rahkasammalta. Myös kaupan valmiit 'orkideamullat' sopivat hyvin.

Lisäys

Lajia on suhteellisen helppo lisätä pistokkaista. Leikkaa noin viisisenttinen maavarren pala, jonka päässä on lehtiruusuke, ja laita se juurtumaan joko suoraan kosteaan rahkasammaleeseen tai vesilasiin.

Taksonomiasta

Osa kasvitieteilijöistä on sitä mieltä, että lajilla on kolme muunnosta. Muunnosten ainoat erot ovat niiden lehtien suonikuvioinnissa, kukissa ei ole eroja. Seuraavat tiedot on otettu J. B. Comberin vuonna 1990 ilmestyneestä kirjasta *Orchids of Java*:

var. *petola*, lehtien suonet keltaiset.

var. *robusta* J.J.Sm. (syn. *Macodes argyroneura* (Miq.) Rolfe; *Macodes robusta* J.J.Sm.), lehdissä vain pitkittäisiä hopean värisiä suonia. Muunnosta on tavattu sekä Jaavalta että Sumatralta.

var. *argenteoreticulata* J.J.Sm. (syn. *Macodes javanica* (Blume) Hook.f.), lehdissä sekä pitkittäisiä että poikittaisia hopean värisiä suonia. Muunnosta on tavattu vain Jaavalta.
